

Úvodem k výstavě 9

I. LADISLAV KLÍMA

- Ladislav Klíma v základních datech 13
 Řeč oblohy (povídka) 15
 Deníkové záznamy Ladislava Klímy 18
 Rukopis Ladislava Klímy Božský: Boží Život 22
 O dvou fotografiích Karla Jičínského 26
 Korespondence Ladislava Klímy se slečnou Marií Kösslovou 29
 Svědectví Aloise Fiedlera o Marii Kösslové 31
 Svědectví Luisy Friedrichové (roz. Kösslové) pro René Černého /
 Dopis Marií Kösslové Ladislavu Klímovi 49
 Svět jako vědomí a nic 51
 Recenze knihy Ladislava Klímy Traktáty a diktáty (1922) 53

II. HOTEL KRÁSA

- O hotelu Krása 57
 Vlastníci hotelu Krása 57
 Anna Krásová, Karel Krása a Antonín Kapr 58
 O hodných manželích Pučálkových 58
 Knihovní vložka č. 263 z pozemkové knihy pro dům čp. 178 60
 Dopis o okolnostech vedoucích L. Klímu k ubytování v hotelu Krása 64
 Vzpomínky na hotel Krása 66
 Inzeráty a oznámení dokreslující atmosféru v hotelu 68
 Umístění hotelu Krása na mapách 70
 Josef Zlámal o umístění pokoje, kde filosof pobýval /
 O Klímově ulici ve Vysočanech 73
 Zmínky o hotelu Krása (Bohumil Hrabal, Miroslav Kuranda) 74
 Fota z odhalení busty akademického sochaře Michala Blažka 76

III. VYSOČANY

- Pár vět k historii Vysočan 81
 Nouzové kolonie 81
 O zmizelém areálu tzv. Vysočanského zámečku 85
 O „Zámku“ 85
 Mapa areálu zámecké usedlosti z roku 1842 87
 Inzeráty z let 1882 až 1900 z deníku Národní listy 88
 Tramvaje ve Vysočanech 90
 Kolbenka 92
 Továrna František Odkolek 96
 Automobilka Praga 96
 PŘÍLOHA: Fota z výstavy Filosofova L. Klímy *nalézání* v Záběhlicích, p. Zbraslav 106
 Nekrology (novinové výstřižky) 110
 Seznam vystavených exponátů 117

úvodem K VÝSTAVĚ

„Nuže vykloňte se násilně na den ze svých úřadů, krámů, bank, kontoárů, továren a dílen, škol, nemocnic, laboratoří a vejděte do samoty ducha svého s Klímovou knihou. A za den zase vyjděte. A nepochybuji, že vyjdete jiní, než jste vešli. Pravda, budete zase jíst, spát, pracovat, počítat, psát, číst své noviny, žvástat se sousem hlouposti. A přece! Budete jiní! I žvástat, i číst, i psát a počítat, ano i jíst budete jinak, než jste žvástali, četli, psali, počítali, jedli, spali a zívali předtím.“

F. X. Šalda

„Bud' je o sobě „zevní svět“ vědomím, nebo o sobě vůbec není“

Ladislav Klíma (z předmluvy k druhému vydání Světa jako vědomí a nic, cituje z prvního)

O tom, že byl filosof, beletrista a dramatik Ladislav Klíma výraznou osobností české kultury není třeba pochybovat. Dodnes inspiruje tvůrce v oblasti literatury, výtvarného umění, hudby, divadla i filmu. Přestože jeho dílo čítá tisíce stran, vychází v sebraných spisech, bylo i zfilmováno (režisér Jan Němec natočil film na motivy románu Utrpení knížete Sternenhocha) a jeho divadelní hry hrála divadla včetně Národního (např. Matějovo vidění, ND 1923; Lidskou tragikomedii má v repertoáru Divadlo v Dlouhé; aktuálně uvádí ND úspěšnou operu s libretem v esperantu Sternenhoch současného hudebního skladatele Ivana Achera), rozhodně nikdy nedosáhlo výšin lidové popularity. Přes tento hendikep se pokusíme Klímovu osobnost přiblížit nejen zasvěcencům, ale i širší veřejnosti. K srpnové výstavě právě zde, v prostorách vysočanské radnice máme nejméně tři čtyři dobré důvody. Jednak letos uplynulo 90 let od Klíмова úmrtí (19. 4. 1928) a slavíme 140 let od jeho narození (22. 8. 1878). Dále se nabízí připomenout, že filosof prožil roky 1915—1927 v nedalekém, a právě díky jeho pobytu s trochou nadsázky řečeno mytickém hotelu Krása manželů Pučálkových. Proto děkujeme galeristce paní Evě Kořánové, že nám vyšla vstříc ohledně přání realizovat výstavu právě zde, v prostorách Galerie 9, a právě v tento letošní klímovsky slavnostní srpnový čas. Neboť bylo vzrušující se zasnít a chvíli si představovat, jak nedaleko odtud, takřikajíc co by kamenem dohodil, v azylu pokojíku hotelu Krása sotva vybaveného postelí a židlí vznikají třeba Mistrovy filosoficko-žurnalistické práce Traktáty a Diktáty (vyšly 1922) nebo Vteřina a Věčnost (1927), které, jelikož tento, kafkovsky řečeno, „umělec v hladovění“ prý nevladl ani stůl, prý musel psát na zemi. Prý... Anebo třeba, jak právě odtud Ladislav Klíma — hrdý a odmítající jezdit tramvajemi od okamžiku, kdy v nich magistrát zakázal kouření — podniká dlouhé pěší cesty po metropoli...

Pár slov o dalších souvislostech

Část plakátů a exponátů, které v Galerii 9 vidíte, již byla vystavena. Přítomná výstava totiž má svou hrdou předchůdkyni — výstavu obdobného názvu — Filo-sofa L. Klímy *nalézání* v Záběhlicích, p. Zbraslav, která proběhla v dubnu 2010

ve zbraslavské Městské síni. Pokusili jsme se tehdy veřejnosti trochu nasvítit Klímovu osobnost v atmosféře zbraslavských Záběhlic počátku 20. století. Neboť právě do Záběhlic u Zbraslavi se roku 1904 přestěhoval šestadvacetiletý filosof těsně po napsání Světa jako vědomí a nic ze Smíchova a byl tehdy právě „ve Zbraslavi“, jak mnozí znalci jeho životopisu jistě dobře znají „aspoň večer po hospodách, poprvé trochu společenský“.

Potěšily nás reakce návštěvníků, z nichž někteří nám psali vzkazy do návštěvní knihy. Dodnes jsme vděční přátelům za výpomoc s částí nákladů na mosaznou pamětní desku i tehdejšímu vedení městské části za přízeň. K průběhu a zdaru tehdejší akce spontánně přispěly vzácné osobnosti jakými jsou např. paní Erika Abrams (s jedinečnou editorkou Spisů Ladislava Klímy v nakladatelství Torst jsme konzultovali klímovskou část k výstavě vydaného katalogu); literární kritik Vladimír Novotný (na výzvu se při vernisáži blýskl improvizovaným vstupem); a zapojil se i filosof a vzácný znalec Klímova díla Josef Zumr (dostavil se v den komentované prohlídky — 19. 4. 2010 — vybaven vlastními podklady).

Obě poetizující výstavy — zbraslavskou z roku 2010 a nynější vysočanskou — spojuje víc než jen obdobná idea, forma a název, a to, že je připravili stejní klímovští nadšenci. Zatímco v roce 2010 jsme se snažili trochu nakouknout do života mladého autora právě vstupujícího do oblasti psaného slova (právě ve zbraslavských Záběhlicích Klímu navštívil Emanuel Chalupný upozorněný na jeho prvotinu Otokarem Březinou, což pro Klímu bylo povzbuzující), přítomná výstava dostihuje Ladislava Klímu na vrcholu a pak i na opačném konci oblohu jeho životaběhu. Na konci poutě naplněné originální autorskou tvorbou, setkáváním, korespondencí, lidskými vztahy, „bojem o vše“, ale také, jak se bohužel pak v roce 1928 naplno ukázalo, fatální nemocí — soucotěmi.

Jan Majcher,
Zbraslav,
srpen 2018